

JEDNOLITY AKT EUROPEJSKI

Preambuła

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII,
PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,
PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,
JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,
PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,
PREZYDENT IRLANDII,
PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,
JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW,
PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I
IRLANDII PÓLNOOCNEJ,

KIEROWANI wolą kontynuowania dzieła podjętego na podstawie Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie oraz przeobrażenia całokształtu stosunków między ich Państwami w Unię Europejską, zgodnie z Uroczystą Deklaracją ze Stuttgartu z 19 czerwca 1983 roku,

ZDECYDOWANI ustanowić Unię Europejską na podstawie, po pierwsze, Wspólnot działających zgodnie z ich własnymi prawami, oraz, po drugie, współpracy europejskiej między Państwami-Sygnatariuszami w zakresie polityki zagranicznej, jak również wyposażyć tę Unię w niezbędne środki do działania,

ZDECYDOWANI wspólnie popierać demokrację, zgodnie z podstawowymi prawami zagwarantowanymi w konstytucjach i ustawach Państw Członkowskich, w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz w Europejskiej Karcie Społecznej, a w szczególności wolność, równość i sprawiedliwość społeczną,

PRZEKONANI, że idea europejska, wyniki osiągnięte w zakresie integracji gospodarczej i współpracy politycznej i potrzeba dalszego rozwoju są zgodne z pragnieniami demokratycznych narodów Europy, dla których Parlament Europejski wybierany w powszechnych wyborach jest niezbędnym forum wyrażania ich woli,

ŚWIADOMI odpowiedzialności spoczywającej na Europie, która coraz częściej dąży do wypowiedania się jednym głosem i do zgodnego i solidarnego działania, mającego na celu skuteczniejszą ochronę wspólnych interesów i niezależności, a zwłaszcza uwypuklania związanych z nimi zasad demokracji oraz przestrzegania prawa i praw człowieka, tak aby razem przyczynić się do zachowania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, zgodnie z zobowiązaniem podjętym przez nie w ramach Karty Narodów Zjednoczonych,

ZDECYDOWANI poprawiać sytuację gospodarczą i społeczną poprzez poszerzenie zakresu wspólnej polityki oraz dążenie do osiągnięcia nowych celów, a także zapewniać sprawniejsze funkcjonowanie Wspólnot, poprzez umożliwienie ich instytucjom wykonywanie ich uprawnień w warunkach najbardziej sprzyjających interesom Wspólnoty,

ZWAŻYWSZY, że na Konferencji w Paryżu, odbywającej się od 19 do 21 października 1972 roku, głowy państw lub szefowie rządów przyjęli za cel stopniowe urzeczywistnianie unii gospodarczej i walutowej,

BIORĄC POD UWAGĘ Załącznik do konkluzji Prezydencji Rady Europejskiej z Bremen, z dnia 6 i 7 lipca 1978 roku, oraz rezolucję Rady Europejskiej ogłoszoną w Brukseli z dnia 5 grudnia 1978 roku w sprawie wprowadzeniu europejskiego systemu walutowego (ESW) i związanych z tym kwestii, jak również mając na uwadze, iż na podstawie tej uchwały Wspólnota i banki centralne Państw Członkowskich podjęły wiele kroków mających na celu ustanowienie współpracy walutowej,

POSTANOWILI uchwalić niniejszy Akt i w tym celu powołali jako swych pełnomocników:

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW:

Leo TINDEMANS,
Ministra Spraw Zagranicznych;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII:

Uffe Ellemanna-Jensena,
Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC:

Hansa-Dietricha Genschera,
Federalnego Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ:

Karolos PAPOULIASA,
Ministra Spraw Zagranicznych;

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII:

Francisco Fernandez Ordoneza,
Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ:

Rolanda DUMASA,
Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT IRLANDII:

Petera Barry'ego, T. D.,
Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ:

Giulio ANDREOTTIEGO,
Ministra Spraw Zagranicznych;

JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA:

Roberta GOEBBELSA,
Sekretarza Stanu, Ministra Spraw Zagranicznych;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW:
Hansa van den Broeka,
Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ:
Pedro Piresa de Mirandę,
Ministra Spraw Zagranicznych;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I
IRLANDII PÓŁNOCNEJ:
Lyndę CHALKER,
Ministra Stanu do Spraw Zagranicznych i Wspólnoty Brytyjskiej;

KTÓRZY po wymianie swych pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie
uzgodnili, co następuje:

TYTUŁ I

Postanowienia wspólne

Artykuł 1

Wspólnoty Europejskie oraz europejska współpraca polityczna obierają za swój cel wniesienie wspólnego wkładu do osiągnięcia widocznego postępu w kierunku Unii Europejskiej.

Wspólnoty Europejskie działają na podstawie Traktatów ustanawiających Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, Europejską Wspólnotę Gospodarczą, Europejską Wspólnotę Energii Atomowej oraz późniejszych traktatów i aktów zmieniających lub uzupełniających te Traktaty.

Współpraca polityczna jest regulowana postanowieniami tytułu III. Postanowienia tego tytułu zatwierdzają i uzupełniają procedury uzgodnione w sprawozdaniach przyjętych w Luksemburgu (1970), Kopenhadze (1973), Londynie (1981), w Uroczystej Deklaracji o Unii Europejskiej (1983), a także praktyki stopniowo wprowadzane między Państwami Członkowskimi.

Artykuł 2

W skład Rady Europejskiej wchodzi szefowie państw lub rządów Państw Członkowskich oraz przewodniczący Komisji Wspólnot Europejskich. Są oni wspierani przez ministrów spraw zagranicznych Państw Członkowskich i członka Komisji.

Rada Europejska zbiera się co najmniej dwa razy w roku.

Artykuł 3

1. Instytucje Wspólnot Europejskich, odtąd określane jak podano poniżej, wykonują swoje uprawnienia i kompetencje zgodnie z warunkami i w celach przewidzianych w Traktatach ustanawiających Wspólnoty oraz późniejszych traktatach i aktach zmieniających lub uzupełniających postanowienia tytułu II.

2. Instytucje oraz organy odpowiedzialne za europejską współpracę polityczną wykonują swoje uprawnienia i kompetencje zgodnie z warunkami i w celach przewidzianych w tytule III oraz w dokumentach wymienionych w artykule 1 trzeciej akapit.

Tytuł II

Postanowienia zmieniające Traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie

Rozdział 1

Postanowienia zmieniające Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali

Artykuł 4

Do Traktatu EWWiS dodaje się następujące postanowienia:

„Artykuł 32d

1. Na wniosek Trybunału Sprawiedliwości, po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim, Rada, stanowiąc jednomyślnie, może ustanowić przy Trybunale Sprawiedliwości sąd właściwy do rozpoznawania i orzekania w pierwszej instancji w niektórych rodzajach spraw wniesionych przez osoby fizyczne lub prawne, z zastrzeżeniem prawa odwołania się do Trybunału Sprawiedliwości ograniczonego do kwestii prawnych, na warunkach ustanowionych przez Statut.

Sąd ten nie jest właściwy do rozpoznawania spraw wnoszonych przez Państwa Członkowskie lub Wspólnotę ani do rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedkładanych na mocy artykułu 41.

2. Rada, zgodnie z procedurą określoną w ustępie 1, ustala skład tego sądu i przyjmuje niezbędne zmiany i przepisy uzupełniające Statut Trybunału Sprawiedliwości. Z zastrzeżeniem odmiennej decyzji Rady, postanowienia niniejszego Traktatu dotyczące Trybunału Sprawiedliwości, a zwłaszcza postanowienia Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości, stosuje się do tego sądu.

Usunięto: a

3. Członkowie tego sądu są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować stanowiska sędowskie; są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat. Co trzy lata następuje częściowe odnowienie składu. Ustupujący członkowie mogą być mianowani ponownie.

4. Sąd ten ustanawia swój regulamin proceduralny w porozumieniu z Trybunałem Sprawiedliwości. Wymaga on jednomyślnego zatwierdzenia przez Radę.”

Artykuł 5

Do artykułu 45 Traktatu EWWiS dodaje się następujący akapit:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie na żądanie Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim, może zmienić postanowienia tytułu III Statutu.”

Rozdział II

Postanowienia zmieniające Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą

Sekcja I

Postanowienia dotyczące instytucji

Artykuł 6

1. Wprowadza się procedurę współpracy mającą zastosowanie do aktów opartych na artykułach 7 i 49, artykule 54 ustęp 2, artykule 56 ustęp 2 zdanie drugie, oraz artykule 57, z wyjątkiem ustępu 2 zdanie drugie, a także na artykułach 100a, 100b, 118a, 130e i artykule 130q ustęp 2 Traktatu EWG.

2. W drugim zdaniu artykułu 7 Traktatu EWG wyrazy „po konsultacji ze Zgromadzeniem” zastępuje się wyrazami „we współpracy z Parlamentem Europejskim”.

3. W artykule 49 Traktatu EWG wyrazy „Rada, na wniosek Komisji i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym” zastępuje się wyrazami „Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, we współpracy z Parlamentem Europejskim i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym”.

4. W artykule 54 ustęp 2 Traktatu EWG wyrazy „Rada na wniosek Komisji i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Zgromadzeniem” zastępuje się wyrazami „Rada na wniosek Komisji, we współpracy z Parlamentem Europejskim i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym”.

5. W artykule 56 ustęp 2 Traktatu EWG, zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Jednak po upływie drugiego etapu Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i we współpracy z Parlamentem Europejskim, uchwała dyrektywy w celu skoordynowania postanowień, które w każdym Państwie Członkowskim Wspólnoty należą do kompetencji organów prawodawczych lub administracyjnych.”

6. W artykule 57 ustęp 1 Traktatu EWG wyrazy „po konsultacji ze Zgromadzeniem” zastępuje się wyrazami „i we współpracy z Parlamentem Europejskim”.

7. W artykule 57 ustęp 2 Traktatu EWG, zdanie trzecie otrzymuje brzmienie:

„W innych przypadkach Rada stanowi większością kwalifikowaną we współpracy z Parlamentem Europejskim.”

Artykuł 7

Artykuł 149 Traktatu EWG otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 149

1. Jeśli na mocy niniejszego Traktatu, Rada wydaje akt na wniosek Komisji, akt stanowiący zmianę tego projektu Rada może przyjąć wyłącznie jednomyślnie.

2. Jeśli na mocy niniejszego Traktatu Rada stanowi we współpracy z Parlamentem Europejskim, stosowana jest następująca procedura:

a) Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, zgodnie z warunkami określonymi w ustępie 1, na wniosek Komisji i po uzyskaniu opinii Parlamentu Europejskiego, uchwała wspólne stanowisko;

b) wspólne stanowisko Rady jest przekazywane Parlamentowi Europejskiemu. Rada i Komisja w pełni informują Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły Radę do przyjęcia wspólnego stanowiska, jak również o stanowisku Komisji.

Jeśli w terminie trzech miesięcy od przekazania wspólnego stanowiska Parlament Europejski zatwierdzi je lub jeśli nie wypowie się w tym terminie, Rada ostatecznie uchwała akt, zgodnie ze wspólnym stanowiskiem.

c) Parlament Europejski, w terminie trzech miesięcy, o którym mowa w literze b), może bezwzględnie większością głosów swoich członków zaproponować poprawki we wspólnym stanowisku Rady. Może również, taką samą większością, odrzucić wspólne stanowisko Rady. Wynik głosowania jest przesyłany Radzie i Komisji.

Jeśli Parlament Europejski odrzucił wspólne stanowisko Rady, Rada może stanowić w drugim czytaniu wyłącznie jednomyślnie.

d) Komisja ponownie rozpatruje, w terminie miesiąca, projekt, na podstawie którego Rada uchwaliła wspólne stanowisko, biorąc pod uwagę poprawki proponowane przez Parlament Europejski.

Komisja przesyła Radzie, w tym samym czasie co swój powtórnie rozpatrzony projekt, poprawki Parlamentu Europejskiego, których nie uwzględniła, wyrażając swoją opinię w tym przedmiocie. Rada może przyjąć te poprawki jednomyślnie.

e) Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje projekt powtórnie rozpatrzony przez Komisję.

Rada może zmienić projekt powtórnie rozpatrzony przez Komisję wyłącznie jednomyślnie.

f) W przypadkach określonych w literach c), d) i e) Rada jest zobowiązana stanowić w terminie trzech miesięcy. W przypadku braku decyzji w tym terminie wniosek Komisji uważa się za nieprzyjęty.

g) Okresy określone w literach b) i f) mogą być przedłużone za wspólnym porozumieniem między Radą i Parlamentem Europejskim najwyżej o miesiąc.

3. Dopóki Rada nie podjęła działań, Komisja może zmienić swój projekt w każdej chwili w toku procedur wymienionych w ustępach 1 i 2.”

Artykuł 8

W artykule 237 Traktatu EWG akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Każde państwo europejskie może się ubiegać o członkostwo we Wspólnocie. Wniosek swój przedkłada Radzie, która stanowi jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Komisji oraz po otrzymaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej bezwzględną większością głosów jego członków.”

Artykuł 9

W artykule 238 Traktatu EWG akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Umowy takie zawiera Rada, stanowiąc jednomyślnie po otrzymaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej bezwzględną większością głosów jego członków.”

Artykuł 10

W artykule 145 Traktatu EWG dodaje się następujące postanowienie:

„- powierza Komisji w aktach przez siebie przyjmowanych uprawnienia do wykonywania norm, które Rada ustanawia. Rada może uzależnić wykonywanie tych uprawnień od pewnych warunków. Może również, w szczególnych przypadkach, zastrzec dla siebie prawo bezpośredniego wykonywania uprawnień wykonawczych. Warunki, o których mowa wyżej, powinny być zgodne z zasadami i normami, które Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po uzyskaniu opinii Parlamentu Europejskiego, wcześniej ustanowi.”

Artykuł 11

Do Traktatu EWG dodaje się następujące postanowienia:

„Artykuł 168a

1. Na wniosek Trybunału Sprawiedliwości, po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim, Rada, stanowiąc jednomyślnie, może ustanowić przy Trybunale Sprawiedliwości sąd właściwy do rozpoznawania i orzekania w pierwszej instancji w niektórych rodzajach spraw wniesionych przez osoby fizyczne lub prawne, z zastrzeżeniem prawa odwołania się do Trybunału Sprawiedliwości ograniczonego do kwestii prawnych, na warunkach ustanowionych przez Statut. Sąd ten nie jest właściwy do rozpoznawania spraw wnoszonych przez Państwa Członkowskie lub Wspólnotę ani do rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedkładanych na mocy artykułu 177.

2. Rada, zgodnie z procedurą określoną w ustępie 1, ustala skład tego sądu i przyjmuje niezbędne zmiany i przepisy uzupełniające Statut Trybunału Sprawiedliwości. Z zastrzeżeniem odmiennej decyzji Rady, postanowienia niniejszego Traktatu dotyczące Trybunału Sprawiedliwości, a zwłaszcza postanowienia Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości, stosują się do tego sądu.

3. Członkowie tego sądu są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować stanowiska sędowskie, mających kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowisk sądowych; są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat. Co trzy lata następuje częściowe odnowienie składu. Ustupujący członkowie mogą być mianowani ponownie.

4. Sąd ten ustanawia swój regulamin proceduralny w porozumieniu z Trybunałem Sprawiedliwości. Wymaga on jednomyślnego zatwierdzenia przez Radę.”

Artykuł 12

W artykule 188 Traktatu EWG dodaje się akapit drugi w brzmieniu:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie na żądanie Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim, może zmienić postanowienia tytułu III Statutu.”

Sekcja II

Postanowienia dotyczące podstaw i polityki Wspólnoty

Podsekcja I - Rynek wewnętrzny

Artykuł 13

Do Traktatu EWG dodaje się następujące postanowienia:

„Artykuł 8a

Wspólnota podejmuje odpowiednie środki w celu stopniowego ustanowienia rynku wewnętrznego do 31 grudnia 1992 roku, zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu, artykułów 8b, 8c, 28 i artykułu 57 ustęp 2, artykułu 59, 70 ustęp 1 i artykułów 84, 99, 100a i 100b oraz bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego Traktatu.

Rynek wewnętrzny obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu.”

Artykuł 14

Do Traktatu EWG dodaje się następujące postanowienia:

„Artykuł 8b

Do 31 grudnia 1988 roku i ponownie do 31 grudnia 1990 roku Komisja składa Radzie sprawozdanie z postępu osiągniętego przy tworzeniu rynku wewnętrznego w terminie wyznaczonym w artykule 8a.

Rada stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, ustala wytyczne i warunki niezbędne do zapewnienia zrównoważonego postępu we wszystkich odpowiednich sektorach.”

Artykuł 15

Do Traktatu EWG dodaje się następujące postanowienia:

„Artykuł 8c

Podczas opracowywania propozycji zmierzających do osiągnięcia celów wymienionych w artykule 8a Komisja uwzględnia zakres wysiłku, jaki będą musiały podjąć niektóre gospodarki o zróżnicowanym rozwoju w czasie ustanawiania rynku wewnętrznego, i może proponować odpowiednie przepisy.

Jeżeli przepisy te przyjmują postać derogacji, muszą mieć charakter przejściowy oraz powodować możliwie najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu wspólnego rynku.”

Artykuł 16

1. Artykuł 28 Traktatu EWG otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 28

Rada określa wszelkie autonomiczne zmiany lub zawieszenie ceł wspólnej taryfy celnej, stanowiąc większością kwalifikowaną, na wniosek Komisji.”

2. W artykule 57 ustęp 2 Traktatu EWG zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Jednomyślność jest wymagana w sprawach dyrektyw, których wykonanie w przynajmniej jednym Państwie Członkowskim spowoduje zmianę istniejących zasad ustawowych regulujących wykonywanie zawodów w odniesieniu do kształcenia zawodowego i warunków dostępu osób fizycznych.”

3. W artykule 59 akapit drugi Traktatu EWG wyraz „jednomyślnie” zastępuje się wyrazami „większością kwalifikowaną”.

4. W artykule 70 ustęp 1 Traktatu EWG ostatnie dwa zdania otrzymują brzmienie:

„Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, uchwała w tym celu dyrektywy. Rada dąży do osiągnięcia możliwie największego stopnia liberalizacji. Rada stanowi jednomyślnie w przypadku środków, które stanowią krok wstecz w procesie liberalizacji przepływu kapitału.”

5. W artykule 84 akapit drugi Traktatu EWG, wyraz „jednomyślnie” zastępuje się wyrazami „większością kwalifikowaną”.

6. W artykule 84 ust. 2 Traktatu EWG dodaje się następujący akapit:

„Stosują się postanowienia proceduralne artykułu 75 ustępy 1 i 3.”

Artykuł 17

Artykuł 99 Traktatu EWG otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 99

Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejski, uchwała przepisy dotyczące harmonizacji przepisów prawa odnoszących się do podatków obrotowych, akcyzy i innych podatków pośrednich w zakresie, w jakim harmonizacja ta jest niezbędna do zapewnienia ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego, w terminie przewidzianym w artykule 8a.”

Artykuł 18

Do Traktatu EWG dodaje się następujące postanowienia:

„Artykuł 100a

1. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 100 oraz z zastrzeżeniem odmiennych postanowień niniejszego Traktatu, następujące postanowienia stosuje się w celu osiągnięcia celów określonych w artykule 8a. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji we współpracy z Parlamentem Europejskim i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała środki w celu zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, które mają na celu ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

2. Ustęp 1 nie ma zastosowania do przepisów podatkowych, przepisów dotyczących swobodnego przepływu osób ani odnoszących się do praw i interesów pracowników najemnych.

3. Komisja w swoich wnioskach przewidzianych w ustępie 1 w dziedzinie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony środowiska naturalnego i ochrony konsumentów przyjmie jako podstawę wysoki poziom ochrony.

4. Jeśli po przyjęciu przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną, środka harmonizującego Państwo Członkowskie uzna za niezbędne utrzymanie przepisów krajowych uzasadnionych ważnymi względami określonymi w artykule 36 lub dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego bądź środowiska pracy, notyfikuje je Komisji.

Komisja zatwierdza takie przepisy po sprawdzeniu, że nie stanowią one środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytych ograniczeń w handlu między Państwami Członkowskimi.

Na zasadzie odstępstwa od procedury przewidzianej w artykułach 169 i 170 Komisja lub każde Państwo Członkowskie mogą wnieść sprawę bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości, jeśli uznają, że inne Państwo Członkowskie nadużywa uprawnień przewidzianych w niniejszym artykule.

5. Powyższe środki harmonizujące obejmują, w odpowiednich przypadkach, klauzulę ochronną upoważniającą Państwa Członkowskie do podjęcia, z jednego lub więcej powodów pozagospodarczych, o których mowa w artykule 36, środków tymczasowych poddanych wspólnotowej procedurze kontrolnej.”

Artykuł 19

Do Traktatu EWG dodaje się następujące postanowienia:

„Artykuł 100b

1. W 1992 roku Komisja wspólnie z każdym Państwem Członkowskim sporządza wykaz krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych podlegających artykułowi 100a, które nie zostały zharmonizowane zgodnie z tym artykułem.

Rada, stanowiąc zgodnie z postanowieniami artykułu 100a, może podjąć decyzję, że przepisy obowiązujące w jednym Państwie Członkowskim muszą być uznane za równoważne przepisom stosowanym w innym Państwie Członkowskim.

2. Przez analogię stosują się postanowienia artykułu 100a ustęp 4.

3. Komisja sporządza wykaz, o którym mowa w ustępie 1 akapit pierwszy, oraz przedkłada odpowiednie propozycje, w stosownym terminie, pozwalającym Radzie na podjęcie działania przed końcem roku 1992.”

Podsekcja II - Zdolność walutowa

Artykuł 20

1. W części III tytuł II Traktatu EWG dodaje się rozdział 1 w brzmieniu:

„Rozdział 1

Współpraca w dziedzinie polityki gospodarczej i pieniężnej (unia gospodarcza i walutowa)

Artykuł 102a

1. W celu zapewnienia zbieżności polityki gospodarczej i pieniężnej niezbędnej do dalszego rozwoju Wspólnoty, Państwa Członkowskie współpracują zgodnie z celami określonymi w artykule 104. Czyniąc to, uwzględniają doświadczenia zdobyte dzięki współpracy w ramach europejskiego systemu walutowego (ESW) i dzięki rozwojowi ECU, w poszanowaniu istniejących w tej dziedzinie kompetencji.

2. W zakresie, w jakim dalszy rozwój w dziedzinie polityki gospodarczej i pieniężnej wymaga wprowadzenia zmian instytucjonalnych, stosuje się postanowienia artykułu 236. W przypadku zmian instytucjonalnych w dziedzinie pieniężnej należy zasięgać opinii Komitetu Walutowego i Komitetu Prezesów banków centralnych.”

2. Rozdziały poprzednio oznaczone numerami 1, 2 i 3 otrzymują oznaczenie, odpowiednio, rozdział 2, 3 i 4.

Podsekcja III - Polityka społeczna

Artykuł 21

W Traktacie EWG dodaje się następujące postanowienia:

„Artykuł 118a

1. Państwa Członkowskie przykładają szczególną wagę do wspierania ulepszeń, zwłaszcza w dziedzinie środowiska pracy, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników oraz uznają za swój cel harmonizację warunków w tym zakresie, jednocześnie zachowując ulepszenia już wprowadzone.

2. Aby ułatwić osiągnięcie celów ustanowionych w ustępie 1 Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, we współpracy z Parlamentem Europejskim i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmuje, w drodze dyrektyw, minimalne wymagania stopniowo wprowadzane w życie, z uwzględnieniem warunków i norm technicznych istniejących w każdym z Państw Członkowskich.

Dyrektywy te unikają nakładania administracyjnych, finansowych i prawnych ograniczeń, które utrudniałyby tworzenie i rozwijanie małych i średnich przedsiębiorstw.

3. Przepisy uchwalone na mocy niniejszego artykułu nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych zgodnych z niniejszym Traktatem.”

Artykuł 22

Do Traktatu EWG dodaje się następujące postanowienie:

„Artykuł 118b

Komisja podejmuje starania mające na celu rozwój dialogu między partnerami społecznymi na poziomie europejskim, co mogłoby, jeśli takie byłoby pragnienie obu stron, prowadzić do nawiązania stosunków umownych.”

Podsekcja IV - Spójność gospodarcza i społeczna

Artykuł 23

W części III Traktatu EWG dodaje się tytuł V w brzmieniu:

„TYTUŁ V

Spójność gospodarcza i społeczna

Artykuł 130a

W celu wspierania swego harmonijnego rozwoju Wspólnota rozwija i prowadzi działania zmierzające do wzmocnienia swej spójności gospodarczej i społecznej.

W szczególności Wspólnota zmierza do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz do zmniejszenia zacofania regionów mniej uprzywilejowanych.

Artykuł 130b

Państwa Członkowskie prowadzą swoje polityki gospodarcze i koordynują je w taki sposób, aby osiągnąć także cele określone w artykule 130a. Przy wprowadzaniu w życie wspólnych polityk oraz przy urzeczywistnianiu rynku wewnętrznego bierze się pod uwagę cele określone w artykułach 130a i 130c i przyczynia się do ich osiągnięcia. Wspólnota wspiera także osiąganie tych celów przez działania, które podejmuje za pośrednictwem funduszy strukturalnych (Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz innych istniejących instrumentów finansowych.

Artykuł 130c

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie poprzez udział w rozwoju i dostosowaniu strukturalnym regionów opóźnionych w rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych.

Artykuł 130d

W chwili wejścia w życie Jednolitego Aktu Europejskiego Komisja przedstawi Radzie obszerny wniosek, którego celem będzie wprowadzanie takich zmian w strukturze i zasadach działania istniejących funduszy strukturalnych (Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), jakie są konieczne do doprecyzowania i racjonalizacji ich zadań, tak aby przyczynić się do realizacji celów ustalonych w artykule 130c, zapewnienia ich skuteczności oraz koordynacji funduszy między sobą i z innymi istniejącymi instrumentami finansowymi. Rada, stanowi jednogłośnie na taki wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, w terminie roku.

Artykuł 130e

Po przyjęciu decyzji, o których mowa w artykule 130d, decyzje wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego są podejmowane przez Radę, stanowiącą większość kwalifikowaną na wniosek Komisji i we współpracy z Parlamentem Europejskim, .

W odniesieniu do Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji oraz Europejskiego Funduszu Społecznego stosuj~~ę~~ się w dalszym ciągu odpowiednio artykuły 43, 126 i 127.”

Usunięto: a

Podsekcja V - Badania i rozwój technologiczny

Artykuł 24

W części III Traktatu EWG dodaje się tytuł VI w brzmieniu:

„Tytuł VI

Badania i rozwój technologiczny

Artykuł 130f

1. Wspólnota ma na celu wzmocnienie bazy naukowej i technologicznej przemysłu Wspólnoty i sprzyjanie zwiększaniu jego międzynarodowej konkurencyjności.

2. W tym celu sprzyja ona przedsiębiorstwom, w tym małym i średnim przedsiębiorstwom, ośrodkom badawczym i uniwersytetom w ich wysiłkach badawczych i rozwoju technologicznym wysokiej jakości; wspiera ona ich wysiłki w zakresie wzajemnej współpracy, zmierzając w szczególności do umożliwienia przedsiębiorstwom pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego, zwłaszcza poprzez otwarcie

krajowych rynków zamówień publicznych, określanie wspólnych norm i usuwanie przeszkód prawnych i fiskalnych tej współpracy.

3. Przy realizacji tych celów należy poświęcić szczególną uwagę połączeniu wysiłków w zakresie wspólnych badań i rozwoju technicznego, ustanowieniu rynku wewnętrznego oraz wdrażaniu wspólnych polityk, szczególnie dotyczącej konkurencji i handlu.

Artykuł 130g

W dążeniu do osiągnięcia tych celów Wspólnota prowadzi następujące działania, które stanowią uzupełnienie działań podejmowanych przez Państwa Członkowskie:

- a) wykonywanie programów badań, rozwoju technologicznego i demonstracyjnych, wraz z promowaniem współpracy z przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i uniwersytetami;
- b) popieranie współpracy w dziedzinie wspólnotowych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi;
- c) upowszechnianie i optymalizacja wyników działań w dziedzinie wspólnotowych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji;
- d) popieranie kształcenia i mobilności naukowców we Wspólnocie.

Artykuł 130h

Państwa Członkowskie, w powiązaniu z Komisją, koordynują między sobą własne polityki i programy realizowane na poziomie krajowym. Komisja może podjąć, w ścisłym kontakcie z Państwami Członkowskimi, każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia tej koordynacji.

Artykuł 130i

1. Wspólnota przyjmuje wieloletni program ramowy określający wszystkie jej działania. Program ramowy ustala cele naukowe i technologiczne, określa priorytety, które się z nimi wiążą, wskazuje ogólne kierunki przewidywanych działań, ustala kwotę uznaną za niezbędną oraz szczegółowe zasady współuczestnictwa finansowego Wspólnoty w całym programie, jak również odpowiednie udziały w każdym z przewidywanych działań.

2. Program ramowy może być dostosowywany lub uzupełniany w zależności od rozwoju sytuacji.

Artykuł 130k

Program ramowy jest urzeczywistniany poprzez programy szczegółowe przygotowywane w ramach każdego działania. Każdy program szczegółowy określa szczegółowe zasady jego realizacji, ustala czas jego trwania i przewiduje środki uznane za niezbędne.

Rada określa szczegółowe rozwiązania dotyczące upowszechniania wiedzy wynikającej z programów szczegółowych.

Artykuł 130l

Przy urzeczywistnianiu wieloletniego programu ramowego mogą zostać podjęte decyzje o programach uzupełniających, w których uczestniczą tylko te Państwa Członkowskie, które je finansują, z zastrzeżeniem ewentualnego współuczestnictwa Wspólnoty.

Rada uchwała zasady mające zastosowanie do programów uzupełniających, zwłaszcza w odniesieniu do upowszechniania wiedzy i dostępu do nich innych Państw Członkowskich.

Artykuł 130m

Przy urzeczywistnianiu wieloletniego programu ramowego Wspólnota może przewidzieć, za zgodą zainteresowanych Państw Członkowskich, udział w programach badawczych i rozwojowych podjętych przez kilka Państw Członkowskich, w tym udział w strukturach stworzonych w celu realizacji tych programów.

Artykuł 130n

Przy urzeczywistnianiu wieloletniego programu ramowego Wspólnota może przewidzieć współpracę w dziedzinie wspólnotowych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące tej współpracy mogą być przedmiotem umów między Wspólnotą i zainteresowanymi stronami trzecimi; umowy te są negocjowane i zawierane zgodnie z artykułem 228.

Artykuł 130o

Wspólnota może tworzyć wspólne przedsiębiorstwa lub jakiegokolwiek inne struktury niezbędne do skutecznego wykonywania wspólnotowych programów badawczych, rozwoju technologicznego i demonstracyjnych.

Artykuł 130p

1. Szczegółowe rozwiązania dotyczące finansowania każdego programu, wraz z wkładem Wspólnoty, są ustalane w chwili jego przyjęcia.

2. Wysokość rocznego wkładu Wspólnoty jest ustalana w ramach procedury budżetowej, bez uszczerbku dla innych możliwych sposobów finansowania przez Wspólnotę. Szacowane koszty programów szczegółowych nie mogą przekraczać środków finansowych przewidzianych w programach ramowych.

Artykuł 130q

1. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała przepisy określone w artykułach 130i oraz 130o.

2. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i we współpracy z Parlamentem Europejskim uchwała przepisy określone w artykułach 130k, 130l, 130m, 130n i artykule 130p ustęp 1. Przyjęcie programów uzupełniających wymaga także zgody zainteresowanych Państw Członkowskich.”

Podsekcja VI - Środowisko naturalne

Artykuł 25

W części III Traktatu EWG dodaje się tytuł VII w brzmieniu:

„Tytuł VII

Środowisko naturalne

Artykuł 130r

1. Działania Wspólnoty w dziedzinie środowiska naturalnego mają następujące cele:

- zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego;
- przyczynianie się do ochrony zdrowia ludzkiego;
- zapewnianie ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych.

2. Działania Wspólnoty w dziedzinie środowiska naturalnego opierają się na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”. Wymagania dotyczące ochrony środowiska naturalnego stanowią składnik innych polityk Wspólnoty.

3. Przy opracowywaniu działań związanych ze środowiskiem naturalnym Wspólnota uwzględnia:

- dostępne dane naukowo-techniczne;
- warunki środowiska naturalnego w różnych regionach Wspólnoty;
- potencjalne korzyści i koszty, które mogą wynikać z działania lub zaniechania działania;
- gospodarczy i społeczny rozwój Wspólnoty jako całości i zrównoważony rozwój jej regionów.

4. Wspólnota podejmuje działania dotyczące środowiska naturalnego w zakresie, w jakim cele określone w ustępie 1 mogą zostać lepiej osiągnięte na poziomie Wspólnoty niż na poziomie krajowym. Bez uszczerbku dla niektórych środków mających charakter wspólnotowy Państwa Członkowskie finansują i wprowadzają w życie inne środki.

5. W zakresie swoich odpowiednich kompetencji Wspólnota i Państwa Członkowskie współpracują z państwami trzecimi i kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi. Sposoby współpracy Wspólnoty mogą stanowić przedmiot umów między Wspólnotą i zainteresowanymi stronami trzecimi, negocjowanych i zawieranych zgodnie z artykułem 228.

Poprzedni akapit nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania w organach międzynarodowych i zawierania umów międzynarodowych.

Artykuł 130s

Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmuje działania, które ma podjąć Wspólnota.

Rada, stanowiąc na warunkach przewidzianych w poprzednim akapicie, określa te kwestie, co do których decyzje powinny być podejmowane większością kwalifikowaną.

Artykuł 130t

Środki ochronne przyjęte wspólnie na podstawie artykułu 130s nie stanowią dla Państwa Członkowskiego przeszkody w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych zgodnych z niniejszym Traktatem.”

Rozdział III

Postanowienia zmieniające Traktat Ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

Artykuł 26

Do Traktatu EWEA dodaje się następujące postanowienia:

„Artykuł 140a

1. Na wniosek Trybunału Sprawiedliwości, po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim, Rada, stanowiąc jednomyślnie, może ustanowić przy Trybunale Sprawiedliwości sąd właściwy do rozpoznawania i orzekania w pierwszej instancji w niektórych rodzajach spraw wniesionych przez osoby fizyczne lub prawne, z zastrzeżeniem prawa odwołania się do Trybunału Sprawiedliwości ograniczonego do kwestii prawnych, na warunkach określonych przez Statut. Sąd ten nie jest właściwy do rozpoznawania spraw wnoszonych przez Państwa Członkowskie lub Wspólnotę ani do rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedkładanych na mocy artykułu 150.
2. Rada, zgodnie z procedurą określoną w ustępie 1, ustala skład tego sądu i przyjmuje niezbędne zmiany i przepisy uzupełniające Statut Trybunału Sprawiedliwości. Z zastrzeżeniem odmiennej decyzji Rady, postanowienia niniejszego Traktatu dotyczące Trybunału Sprawiedliwości, a zwłaszcza postanowienia Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości, stosują się do tego sądu.
3. Członkowie tego sądu są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować stanowiska sędowskie; są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat. Co trzy lata następuje częściowe odnowienie składu. Ustępujący członkowie mogą być mianowani ponownie.
4. Sąd ten ustanawia swój regulamin proceduralny w porozumieniu z Trybunałem Sprawiedliwości. Wymaga on jednomyślnego zatwierdzenia przez Radę.”

Artykuł 27

W artykule 160 Traktatu EWEA dodaje się akapit drugi w brzmieniu:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie na żądanie Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim, może zmienić postanowienia tytułu III Statutu.”

Rozdział IV

Postanowienia ogólne

Artykuł 28

Postanowienia niniejszego Aktu nie naruszają postanowień dokumentów dotyczących przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej do Wspólnot Europejskich.

Artykuł 29

W artykule 4 ustęp 2 decyzji Rady 85/257/EWG, Euratom z dnia 7 maja 1985 roku w sprawie systemu zasobów własnych wyrazy „których poziom i skala finansowania zostaną ustalone zgodnie z decyzją Rady stanowiącej jednomyślnie” zastępuje się wyrazami „których poziom i skala finansowania zostaną ustalone zgodnie z decyzją Rady stanowiącej większością kwalifikowaną po uzyskaniu zgody zainteresowanych Państw Członkowskich”.

Zmiana ta nie ma wpływu na prawne aspekty wymienionej decyzji.

Tytuł III

Postanowienia Traktatu w sprawie współpracy europejskiej w dziedzinie polityki zagranicznej

Artykuł 30

Współpraca Europejska w dziedzinie polityki zagranicznej podlega następującym postanowieniom:

1. Wysokie Umawiające się Strony, jako członkowie Wspólnot Europejskich, wspólnie zmagają się do opracowania i realizacji polityki zagranicznej.
2. a) Wysokie Umawiające się Strony zobowiązują się przekazywać sobie informacje oraz przeprowadzać wzajemne konsultacje na temat wszelkich kwestii dotyczących polityki zagranicznej leżących w interesie ogólnym, tak aby zapewnić, że ich wspólny wpływ jest wywierany w sposób możliwie najbardziej skuteczny poprzez koordynację i zbliżanie ich stanowisk oraz wprowadzanie w życie wspólnego działania.

b) Konsultacje należy przeprowadzać, zanim Wysokie Umawiające się Strony ustalą ich ostateczne stanowisko.

c) Przy uchwalaniu swojego stanowiska i krajowych środków każda Wysoka Umawiająca się Strona w pełni uwzględnia stanowiska innych partnerów oraz odpowiednio rozważa celowość przyjmowania i wdrażania wspólnych stanowisk europejskich.

Aby zwiększyć swoją zdolność do podejmowania wspólnych działań w dziedzinie polityki zagranicznej, Wysokie Umawiające się Strony zapewniają, że wspólne zasady i cele są stopniowo rozwijane i określone.

Określenie wspólnych stanowisk stanowi punkt odniesienia dla polityk Wysokich Umawiających się Stron.

d) Wysokie Umawiające się Strony dążą do unikania wszelkich działań lub zajmowania stanowisk, które obniżają ich skuteczność jako siły spajającej w stosunkach międzynarodowych lub w ramach organizacji międzynarodowych.
3. a) W ramach europejskiej współpracy politycznej ministrowie spraw zagranicznych oraz członkowie Komisji spotykają się co najmniej cztery razy w roku. Mogą oni także rozpatrywać sprawy polityki zagranicznej w ramach współpracy politycznej podczas spotkań Rady Wspólnot Europejskich.

b) Komisja jest w pełni włączana do działań współpracy politycznej.

c) W celu zapewnienia płynnego przyjęcia wspólnych stanowisk oraz realizacji wspólnych działań Wysokie Umawiające się Strony, w miarę możliwości, powstrzymują się od działań opóźniających osiągnięcie wspólnego stanowiska oraz opracowanie wynikającego z niego wspólnego działania.
4. Wysokie Umawiające się Strony zapewniają, że Parlament Europejski jest ściśle włączany do europejskiej współpracy politycznej. W tym celu Prezydencja regularnie informuje Parlament Europejski o kwestiach polityki zagranicznej, które są rozpatrywane w ramach współpracy politycznej oraz czuwa, aby poglądy Parlamentu Europejskiego zostały należycie uwzględnione.
5. Zewnętrzna polityka Wspólnoty Europejskiej oraz polityki ustalone w ramach europejskiej współpracy politycznej muszą być zgodne.

Państwo sprawujące prezydencję oraz Komisja, każde w granicach własnych kompetencji, ponoszą szczególną odpowiedzialność za czuwanie by zgodność tych polityk była osiągnięta i zachowywana.

6. a) Wysokie Umawiające się Strony uważają, że bliższa współpraca w sprawach bezpieczeństwa europejskiego znacznie by się przyczyniła do rozwoju tożsamości europejskiej w dziedzinie polityki zewnętrznej. Są one gotowe do osiągnięcia ściślejszej koordynacji swoich stanowisk dotyczących aspektów politycznych i gospodarczych bezpieczeństwa.
- b) Wysokie Umawiające się Strony są zdecydowane utrzymać warunki technologiczne i przemysłowe konieczne dla ich bezpieczeństwa. W tym celu współpracują one na poziomie krajowym oraz, w stosownych przypadkach, w ramach właściwych instytucji i organów.
- c) Postanowienia niniejszego tytułu nie opóźniają ściślejszej współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa między niektórymi Wysokimi Umawiającymi się Stronami w ramach Unii Zachodnioeuropejskiej czy Sojuszu Atlantyckiego.
7. a) Wysokie Umawiające się Strony uczestnicząc w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych, dążą do uchwalenia wspólnych stanowisk w sprawach objętych niniejszym tytułem.
- b) Jeżeli w organizacjach międzynarodowych lub podczas konferencji międzynarodowych nie biorą udziału wszystkie Wysokie Umawiające się Strony, to te Strony, które uczestniczą, uwzględniają stanowiska uchwalone w ramach europejskiej współpracy politycznej.
8. Wysokie Umawiające się Strony organizują dialog polityczny z państwami trzecimi zgrupowaniami regionalnymi, jeżeli uznają to za niezbędne.
9. Wysokie Umawiające się Strony oraz Komisja wzmacniają współpracę między ich przedstawicielami akredytowanymi przy państwach trzecich i organizacjach międzynarodowych poprzez wzajemną pomoc i wymianę informacji.
10. a) Prezydencja europejskiej współpracy politycznej jest sprawowana przez tę spośród Wysokich Umawiających się Stron, która przewodniczy w Radzie Wspólnot Europejskich.
- b) Prezydencja jest odpowiedzialna za inicjowanie działań oraz koordynację i przedstawianie stanowisk Państw Członkowskich w stosunkach z państwami trzecimi w odniesieniu do działań europejskiej współpracy politycznej. Odpowiada on również za kierowanie współpracą polityczną, w szczególności sporządzanie harmonogramów spotkań, ich zwoływanie i organizowanie.
- c) Dyrektorzy polityczni uczestniczą w regularnych spotkaniach w ramach Komitetu Politycznego w celu nadania odpowiedniego tempa, zachowania ciągłości europejskiej współpracy politycznej oraz przygotowania obrad ministrów.
- d) Posiedzenie Komitetu Politycznego lub, w razie potrzeby, spotkanie ministrów jest zwoływane w ciągu 48 godzin na żądanie co najmniej trzech Państw Członkowskich.
- e) Europejska grupa korespondentów, działająca pod kierunkiem Komitetu Politycznego jest odpowiedzialna za monitorowanie i realizację europejskiej współpracy politycznej oraz za rozpatrywanie ogólnych problemów organizacyjnych.
- f) Komitet Polityczny decyduje o spotkaniach grup roboczych.
- g) Sekretariat z siedzibą w Brukseli wspiera Prezydencję w przygotowywaniu i realizacji działań europejskiej współpracy politycznej oraz w sprawach administracyjnych. Wykonuje on swoje obowiązki, podlegając Prezydencji.
11. W odniesieniu do przywilejów i immunitetów, członków sekretariatu europejskiej współpracy politycznej należy traktować w ten sam sposób jak członków misji dyplomatycznych Wysokich Umawiających się Stron mających siedzibę w tym samym miejscu co sekretariat.
12. Pięć lat po wejściu w życie niniejszego Traktatu Wysokie Umawiające się Strony zbadają, czy należy dokonać zmian w tytule III.

Tytuł IV

Postanowienia ogólne i końcowe

Artykuł 31

Postanowienia Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, dotyczące kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i wykonywania tych kompetencji stosuje się jedynie do postanowień tytułu II i artykułu 32; stosują się one do tych postanowień na tych samych warunkach co postanowienia wymienionych Traktatów.

Artykuł 32

Z zastrzeżeniem artykułu 3 ustęp 1 tytułu II i artykułu 31, postanowienia niniejszego Aktu nie naruszają Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie ani żadnych późniejszych traktatów czy aktów zmieniających lub uzupełniających te Traktaty.

Artykuł 33

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji przez Wysokie Umawiające się Strony, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Dokumenty ratyfikacyjne zostaną złożone do depozytu Rządowi Republiki Włoskiej.

2. Niniejszy Traktat wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu do depozytu dokumentu ratyfikacji przez Państwo-Sygnatariusza, które jako ostatnie spełni tę formalność.

Artykuł 34

Niniejszy Traktat, sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach angielskim, duńskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są na równi autentyczne, zostaje złożony do depozytu w archiwum Rządu Republiki Włoskiej, który przekaże uwierzytelniony odpis każdemu z rządów pozostałych Państw-Sygnatariuszy.

W DOWÓD CZEGO niżej wymienieni pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Jednolitym Aktem Europejskim.

[część wielojęzyczna]

Sporządzono w Luksemburgu, siedemnastego lutego roku tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego oraz w Hadze, dwudziestego ósmego lutego roku tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego.

[część wielojęzyczna]

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen

Leo TINDEMANS;

For Hendes Majestæt Danmarks Drøtning

Uffe ELLEMANN-JENSEN;

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Hans-Dietrich GENSCHER;

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Karolos PAPOULIAS;

Por Su Majestad el Rey de España

Francisco FERNÁNDEZ ORDÓÑEZ;

Pour le President de la République française

Roland DUMAS;

Thar ceann Uachtarán na hEireann

Peter BARRY;

Per il Presidente della Repubblica italiana

Giulio ANDREOTTI;

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Robert GOEBBELS;

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Hans VAN DEN BROEKI;

Pelo Prsedente da República Portuguesa

Pedro PIRES DE MIRANDA;

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Lynda CHALKER,

Powyższy tekst jest uwierzytelnionym odpisem jednego oryginalnego egzemplarza Jednolitego Aktu Europejskiego, podpisanego w Luksemburgu siedemnastego lutego roku tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego i w Hadze dwudziestego ósmego lutego roku tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego, i złożonego do depozytu w archiwum rządu Republiki Włoskiej.

[część wielojęzyczna]

AKT KOŃCOWY

Konferencja Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich, zwołana w Luksemburgu 9 września 1985 roku, która kontynuowała swoje obrady z Luksemburga i Brukseli, uchwaliła następujący tekst:

JEDNOLITY AKT EUROPEJSKI

W momencie podpisywania niniejszego tekstu Konferencja przyjęła deklaracje wyszczególnione poniżej i dołączone do niniejszego Aktu Końcowego:

1. Deklaracja w sprawie uprawnień wykonawczych Komisji
2. Deklaracja w sprawie Trybunału Sprawiedliwości
3. Deklaracja w sprawie artykułu 8a Traktatu EWG
4. Deklaracja w sprawie artykułu 100a Traktatu EWG
5. Deklaracja w sprawie artykułu 100b Traktatu EWG
6. Deklaracja ogólna w sprawie artykułów 13-19 Jednolitego Aktu Europejskiego
7. Deklaracja w sprawie artykułu 118a ustęp 2 Traktatu EWG
8. Deklaracja w sprawie artykułu 130d Traktatu EWG
9. Deklaracja w sprawie artykułu 130r Traktatu EWG
10. Deklaracja Wysokich Umawiających się Stron w sprawie tytułu III Jednolitego Aktu Europejskiego
11. Deklaracja w sprawie artykułu 30 ustęp 10 litera g) Jednolitego Aktu Europejskiego

Konferencja przyjęła do wiadomości także następujące deklaracje dołączone do niniejszego Aktu Końcowego:

1. Deklaracja Prezydencji w sprawie terminu, w jakim Rada zobowiązana jest do przekazania swojej opinii po pierwszym czytaniu (artykuł 149 ustęp 2 Traktatu EWG)
2. Polityczna deklaracja rządów Państw Członkowskich w sprawie swobodnego przepływu osób
3. Deklaracja rządu Republiki Greckiej w sprawie artykułu 8a Traktatu EWG
4. Deklaracja Komisji w sprawie artykułu 28 Traktatu EWG
5. Deklaracja rządu Irlandii w sprawie artykułu 57 ustęp 2 Traktatu EWG
6. Deklaracja rządu Republiki Portugalskiej w sprawie artykułu 59, drugi akapit, i artykułu 84 Traktatu EWG
7. Deklaracja rządu Królestwa Danii w sprawie artykułu 100a Traktatu EWG

8. Deklaracja Prezydencji i Komisji w sprawie zdolności walutowej Wspólnoty

9. Deklaracja rządu Królestwa Danii w sprawie europejskiej współpracy politycznej

Sporządzono w Luksemburgu, siedemnastego lutego roku tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego oraz w Hadze, dwudziestego ósmego lutego roku tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego.

[część wielojęzyczna]

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen

Leo TINDEMANS;

For Hendes Majestæt Danmarks Drøtning

Uffe ELLEMANN-JENSEN;

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Hans-Dietrich GENSCHER;

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Karolos PAPOULIAS;

Por Su Majestad el Rey de España

Francisco FERNÁNDEZ ORDÓÑEZ;

Pour le President de la République française

Roland DUMAS;

Thar ceann Uachtarán na hÉireann

Peter BARRY;

Per il Presidente della Repubblica italiana

Giulio ANDREOTTI;

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Robert GOEBBELS;

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Hans VAN DEN BROEKI;

Pelo Prsedente da República Portuguesa

Pedro PIRES DE MIRANDA;

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Lynda CHALKER,

Deklaracja w sprawie uprawnień wykonawczych Komisji

Konferencja wzywa władze Wspólnoty do przyjęcia, zanim niniejszy Akt wejdzie w życie, przepisów i zasad, na podstawie których uprawnienia wykonawcze Komisji będą definiowane w każdym przypadku.

W związku z powyższym Konferencja zwraca się do Rady z prośbą o przyznanie pierwszeństwa w szczególności procedurze Komitetu Doradczego, w celu zapewnienia szybkiego i efektywnego podejmowania decyzji i wykorzystania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji w zakresie artykułu 100a Traktatu EWG.

Deklaracja w sprawie Trybunału Sprawiedliwości

Konferencja ustala, że postanowienia artykułu 32d ustęp 1 Traktatu EWWiS, artykułu 168a ustęp 1 Traktatu EWG i artykułu 140a ustęp 1 Traktatu EWG nie przesądzą przyznania właściwości sądowej, która mogłaby zostać ustanowiona w ramach umów zawartych między Państwami Członkowskimi.

Deklaracja w sprawie artykułu 8a Traktatu EWG

Konferencja pragnie, poprzez postanowienia artykułu 8a, wyrazić zdecydowaną wolę polityczną podjęcia przed 1 stycznia 1993 roku decyzji koniecznych do urzeczywistnienia rynku wewnętrznego zdefiniowanego przez te postanowienia, a w szczególności decyzji niezbędnych do realizacji programu Komisji określonego w Białej Księdze dotyczącej rynku wewnętrznego.

Ustalenie daty 31 grudnia 1992 roku nie pociąga za sobą automatycznie skutku prawnego.

Deklaracja w sprawie artykułu 100a Traktatu EWG

W swoich wnioskach, zgodnie z artykułem 100a ustęp 1, Komisja daje pierwszeństwo zastosowaniu środka w postaci dyrektywy, jeżeli harmonizacja łączy się ze zmianami przepisów prawnych w jednym lub większej liczbie Państw Członkowskich.

Deklaracja w sprawie artykułu 100b Traktatu EWG

Konferencja jest zdania, że ponieważ artykuł 8c Traktatu EWG ma zasięg ogólny, stosuje się on także do wniosków, które Komisja ma obowiązek składać zgodnie z artykułem 100b Traktatu.

Deklaracja ogólna w sprawie artykułów 13-19 Jednolitego Aktu Europejskiego

Niniejsze postanowienia w żaden sposób nie naruszają prawa Państw Członkowskich do podejmowania działań, które uważają za konieczne w celu kontrolowania emigracji z państw trzecich i do walki z terroryzmem, przestępczością, handlem narkotykami oraz nielegalnym handlem dziełami sztuki i antykami.

Deklaracja w sprawie artykułu 118a ustęp 2 Traktatu EWG

Konferencja zwraca uwagę, że podczas dyskusji nad artykułem 118a ust. 2 Traktatu EWG uzgodniono, iż nie jest zamiarem Wspólnoty, poprzez ustalenie minimalnych wymogów dotyczących ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników, dyskryminowanie, w sposób obiektywnie nieuzasadniony, pracowników małych i średnich przedsiębiorstw.

Deklaracja w sprawie artykułu 130d Traktatu EWG

W tym kontekście Konferencja odwołuje się do konkluzji Rady Europejskiej w Brukseli z marca 1984 roku, które brzmią następująco:

„Zasoby finansowe przeznaczone na pomoc z Funduszy, odnoszące się do ZPS, w rzeczywistości zostaną znacznie zwiększone, odpowiednio do możliwości finansowych.”

Deklaracja w sprawie artykułu 130r Traktatu EWG

W odniesieniu do ustępu 1 tiret trzecie

Konferencja potwierdza, że działania Wspólnoty w dziedzinie środowiska naturalnego nie mogą ingerować w politykę narodową Państw Członkowskich dotyczącą eksploatacji zasobów energetycznych.

W odniesieniu do ustępu 5 akapit drugi

Konferencja uważa, że postanowienia artykułu 130r ustęp 5 akapit drugi nie mają wpływu na zasady wynikające z orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości wydanego w sprawie (AETR).

Deklaracja Wysokich Umawiających się Stron w sprawie tytułu III Jednolitego Aktu Europejskiego

Wysokie Umawiające się Strony, w sprawie tytułu III dotyczącego europejskiej współpracy politycznej potwierdzają swoją otwartość w stosunku do innych narodów europejskich, które podzielają ich ideały i cele. W szczególności zgadzają się na wzmocnienie swoich powiązań z państwami członkowskimi Rady Europy i z innymi demokratycznymi państwami europejskimi, z którymi utrzymują przyjazne stosunki i bliską współpracę.

Deklaracja w sprawie artykułu 30 ustęp 10 litera g) Jednolitego Aktu Europejskiego

Konferencja uważa, że postanowienia artykułu 30 ustęp 10 litera g) nie naruszają postanowień decyzji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich z dnia 8 kwietnia 1965 roku w sprawie tymczasowej lokalizacji pewnych instytucji i służb Wspólnot.

Deklaracja Prezydencji
w sprawie terminu, w jakim Rada zobowiązana jest do przekazania swojej opinii po pierwszym czytaniu (artykuł 149 ustęp 2 Traktatu EWG).

W odniesieniu do deklaracji Rady Europejskiej z Mediolanu, zgodnie z którą Rada powinna poszukiwać sposobów ulepszenia swoich procedur podejmowania decyzji, Prezydencja wyraża zamiar zakończenia prac zmierzających w tym kierunku w jak najkrótszym czasie.

Polityczna deklaracja rządów Państw Członkowskich w sprawie swobodnego przepływu osób

W celu wspierania swobodnego przepływu osób Państwa Członkowskie współpracują, nie ograniczając uprawnień Wspólnoty, szczególnie jeżeli chodzi o wjazd, poruszanie się i osiedlanie obywateli państw trzecich. Współpracują one także w zwalczaniu terroryzmu, przestępczości, handlu narkotykami oraz nielegalnego handlu dziełami sztuki i antyków.

Deklaracja rządu Republiki Greckiej w sprawie artykułu 8a Traktatu EWG

Grecja uważa, że rozwój polityki oraz działań Wspólnoty, a także przyjmowane na podstawie artykułu 70 ustęp 1 i artykułu 84 rozwiązania powinny następować w taki sposób, aby nie działały na szkodę wrażliwych gałęzi gospodarki Państw Członkowskich.

Deklaracja Komisji w sprawie artykułu 28 Traktatu EWG

W odniesieniu do swoich procedur wewnętrznych Komisja zapewnia, że zmiany dokonane w wyniku zmiany artykułu 28 Traktatu EWG nie spowodują opóźnień w odpowiedziach na pilne wnioski dotyczące zmian lub zawieszenia ceł Wspólnej Taryfy Celnej.

Deklaracja rządu Irlandii w sprawie artykułu 57 ustęp 2 Traktatu EWG

Irlandia, potwierdzając swoją zgodę na głosowanie większością kwalifikowaną zgodnie z artykułem 57 ustęp 2, pragnie przypomnieć, że sektor ubezpieczeniowy w Irlandii jest szczególnie wrażliwy i że rząd Irlandii podjął szczególne środki w celu zabezpieczenia posiadaczy polis ubezpieczeniowych i osób trzecich. Nawiązując do harmonizacji przepisów prawa dotyczących ubezpieczeń, rząd Irlandii spodziewa się, że może liczyć na przychylne stanowisko Komisji oraz pozostałych Państw Członkowskich Wspólnoty jeżeli Irlandia znajdzie się w sytuacji, w której rząd Irlandii uzna za konieczne uchwalenie szczególnego przepisu dotyczącego pozycji tego sektora w Irlandii.

Deklaracja rządu Republiki Portugalskiej w sprawie artykułu 59 akapit drugi i artykułu 84 Traktatu EWG

Portugalia uważa, że ponieważ zmiana sposobu głosowania z jednomyślnego na głosowanie większością kwalifikowaną w artykule 59 akapit drugi oraz w artykule 84 nie była rozważana podczas negocjacji w sprawie przystąpienia Portugalii do Wspólnoty i znacznie zmienia dorobek prawny Wspólnoty, nie może ona zniszczyć wrażliwych i kluczowych gałęzi gospodarki portugalskiej oraz że, w razie potrzeby, powinny zostać przedsięwzięte odpowiednie i szczegółowe środki przejściowe, aby uniknąć skutków szkodliwych dla tych gałęzi.

Deklaracja rządu Królestwa Danii w sprawie artykułu 100a Traktatu EWG

Rząd Danii oznajmia, iż w przypadkach gdy jedno z Państw Członkowskich jest zdania, że środek harmonizujący podjęty zgodnie z artykułem 100a nie chroni ostrzejszych wymagań co do środowiska pracy, środowiska naturalnego i potrzeb wymienionych w artykule 36, postanowienia artykułu 100a ustęp 4 gwarantują danemu Państwu Członkowskiemu stosowanie własnych przepisów krajowych. Przepisy krajowe powinny być stosowane, aby osiągnąć wyżej wymienione cele i nie mogą stanowić ukrytego protekcjonizmu.

Deklaracja Prezydencji i Komisji w sprawie zdolności walutowej Wspólnoty

Prezydencja i Komisja uważają, że postanowienia dodane do Traktatu EWG dotyczące zdolności walutowej Wspólnoty nie naruszają możliwości dalszego rozwoju w ramach obecnych uprawnień.

Deklaracja rządu Królestwa Danii w sprawie europejskiej współpracy politycznej

Rząd duński oświadcza, że wniosek tytułu III dotyczącego europejskiej współpracy politycznej w zakresie polityki zagranicznej nie ma wpływu na udział Danii we współpracy nordyckiej w zakresie polityki zagranicznej.

Powyższy tekst jest uwierzytelnionym odpisem jednego oryginalnego egzemplarza Aktu Końcowego, podpisanego w Luksemburgu siedemnastego lutego roku tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego i w Hadze dwudziestego ósmego lutego roku tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego, w związku z podpisaniem Jednolitego Aktu Europejskiego i złożonego do depozytu w archiwum rządu Republiki Włoskiej.

[część wielojęzyczna]